

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 października 2017 roku (znak: END/1/021174341) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, po rozpatrzeniu wniosku z dnia 30 sierpnia 2017 roku, przyznał S. M. prawo do emerytury od dnia 1 października 2017 roku tj. od daty wejścia w życie przepisów. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że emerytura została obliczona zgodnie z art. 26 ustawy emerytalnej jako równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Przy ustaleniu wysokości emerytury uwzględniono:

- kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 82658,73 zł;
- kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 541227,06 zł;
- kwota środków zewidencjonowanych na subkoncie z uwzględnieniem ich waloryzacji wynosi 37027,56 zł;
- średnie dalsze trwanie życia wynosi 218,20 miesięcy;
- wyliczona kwota emerytury wynosi (...),934 zł

Wysokość świadczenia do wypłaty wynosi miesięcznie 2.492,33 zł.

/decyzja z dnia 23 października 2017 roku k. 9 - 10v plik III akt ZUS/

Odwołanie od w/w decyzji złożył w dniu 20 listopada 2017 roku wnioskodawca S. M., wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji i doliczenie do zarobków za lata 1980 i 1981 premii regulaminowej, którą otrzymywał comiesięcznie od 1977 roku do 1989 roku, pracując w (...) Spółdzielni Pracy w O.. Skarżący wskazał, że ZUS wyliczył wynagrodzenie za lata 1980 i 1981 jedynie na podstawie przedstawionych angaży tj. wynagrodzenie zasadnicze plus dodatek funkcyjny bez premii regulaminowej. Odwołujący się zwrócił uwagę, że organ rentowy posiadał dokumentację płacową tj. listy płac za lata 1982-1989, gdzie został odnotowany fakt wypłaty premii regulaminowej za ww lata. A co za tym idzie w przekonaniu ubezpieczonego Zakład mógł przyjąć wysokość otrzymywanej premii w latach 1980 i 1981 na podstawie średniej wysokości premii regulaminowej otrzymywanej co miesiąc w latach 1982-1989. Przedstawiony natomiast przez ZUS sposób wyliczenia wynagrodzenia znacznie obniża faktyczne otrzymywane wynagrodzenie za lata 1980-1981 i ma bezpośredni wpływ na obliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego, będącego podstawowym czynnikiem wyliczenia wysokości emerytury. Jednocześnie wnioskodawca podniósł, że organ rentowy pozostawił bez rozpatrzenia jego wnioski o rekompensatę za pracę w warunkach szczególnych.

/odwołanie z dnia 20 listopada 2017 roku k. 2- 3/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu przywołał argumentację podniesioną w zaskarżonej decyzji. Dodatkowo Zakład wskazał, że wnioskodawca za lata 1980-1981 (które zostały zakwestionowane) przedłożył angaże z podaną miesięczną stawką zaszeregowania oraz wymienioną kwotą dodatku funkcyjnego czy też mistrzowskiego. Kwoty te każdorazowo zostały zsumowane i uwzględniane przy obliczaniu wysokości wynagrodzenia za w/w lata. Jednocześnie z dokumentacji tej wynika, że wnioskodawcy w tym okresie przysługiwała także premia regulaminowa na podstawie obowiązującego regulaminu premiowania. Z żadnego dokumentu nie wynika jednakże w jakiej była wysokości - czy to wykazanej kwotowo, czy też procentowo. Brak także załączonego regulaminu premiowania. Organ rentowy nie był zatem w stanie ustalić w jakiej faktycznie wysokości wnioskodawca w spornym okresie otrzymywał premie. Jednocześnie ZUS zwrócił uwagę, że z załączonych przez wnioskodawcę dokumentów w postaci kart wynagrodzeń wynika, że premia regulaminowa była wypłacana w

zróznicowanej wysokości i nie zawsze wnioskodawca ją otrzymywał (np. za okres od stycznia 1982 roku do marca 1982 w obu w kartach wynagrodzeń brak premii).

Nadto organ rentowy odnosząc się do roszczenia wnioskodawcy w zakresie prawa do rekompensaty wyjaśnił, iż na podstawie świadectw wykonywania prac w warunkach szczególnych wnioskodawca nie udowodnił 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych (uznano okres od 27 listopada 1995 roku do 31 grudnia 1998 roku). Brak natomiast właściwego świadectwa pracy na okres od 8 stycznia 1975 roku do 31 stycznia 1990 roku. Jednocześnie Zakład wskazał, że w zakresie prawa do rekompensaty sprawa została przekazana do wydziału merytorycznego celem formalnego rozpoznania złożonego wniosku i wydania w tym zakresie decyzji w sprawie, od której będzie wnioskodawcy przysługiwało ewentualne odwołanie do sądu.

/odpowiedź na odwołanie z dnia 11 grudnia 2017 roku k. 20 - 20v/

Na rozprawie w dniu 18 kwietnia 2018 roku wnioskodawca poparł odwołanie oraz wniósł o uwzględnienie przy wyliczeniu świadczenia premii za lata 1980-1981 wyliczając ją albo jako średnią z kolejnych lat, w których był zatrudniony tj. 1982-1989 albo w wysokości, w jakiej otrzymał ją w kolejnych latach. Pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania.

/stanowisko stron e - protokół z dnia 18 kwietnia 2018 roku 00:01:073 - 00:25:39 - płyta CD k. 38/

Pismem procesowym z dnia 30 kwietnia 2018 roku organ rentowy poinformował, że decyzją z dnia 19 grudnia 2017 roku odmówiono wnioskodawcy S. M. prawa do rekompensaty. Przedmiotowa decyzja jest prawomocna.

/pismo z dnia 30 kwietnia 2018 roku k. 42/

Na rozprawie w dniu 27 czerwca 2018 roku - poprzedzającej wydanie wyroku - wnioskodawca poparł odwołanie podnosząc, że wnosi o uwzględnienie za lata 1980 - 1981 premii w wysokościach wskazanych w kartach za rok 1982 oraz, że oświadczył, że nie wnosi o uwzględnienie premii w wysokości z kolejnych lat, czy też średnich wysokości premii. Natomiast pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania.

/stanowisko stron - protokół z dnia 27 czerwca 2018 roku k. 50/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

S. M. urodził się w dniu (...).

/okoliczność bezsporna/

W dniu 30 sierpnia 2017 roku wnioskodawca złożył wniosek o emeryturę.

/wniosek k. 1 – 5 plik III akt ZUS/

Decyzją z dnia 25 września 2017 roku (znak (...) - 2017) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ustalił kapitał początkowy S. M. na dzień 1 stycznia 1999 roku. Do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy organ rentowy przyjął podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 1 stycznia 1980 roku do 31 grudnia 1989 roku. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 128,04% i został pomnożony przez kwotę bazową w wysokości 1.220,89 zł, w związku z czym podstawa wymiaru kapitału początkowego wyniosła 1.563,23 zł. Przyjęto łącznie 21 lat, 11 miesięcy i 4 dni tj. 263 miesiące okresów składkowych oraz 1 rok, 9 miesięcy i 5 dni tj. 21 miesięcy okresów nieskładkowych. Wysokość 24% kwoty bazowej wyniosła 293,01 zł. Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do dnia

31 grudnia 1998 roku wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 75,63%. Średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat przyjęto w ilości 209 miesięcy. W związku z powyższym wysokość kapitału początkowego ustalona na dzień 1 stycznia 1999 roku wyniosła 143.423,71 zł.

/decyzja z dnia 25 września 2017 roku k. 39 - 39v plik II akt ZUS/

Od powyższej decyzji wnioskodawca nie złożył odwołania.

/okoliczność bezsporna/

W dniu 27 września 2017 roku wnioskodawca złożył wniosek o ponowne ustalenie kapitału początkowego.

/wniosek z dnia 27 września 2017 roku k. 41 - 41v plik II akt ZUS /

Decyzją z dnia 28 września 2017 roku (znak (...) - 2017) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. - po rozpatrzeniu wniosku z dnia 27 września 2017 roku - ponownie ustalił kapitał początkowy S. M. na dzień 1 stycznia 1999 roku. Do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy organ rentowy przyjął podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 1 stycznia 1980 roku do 31 grudnia 1989 roku. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 128,04% i został pomnożony przez kwotę bazową w wysokości 1.220,89 zł, w związku z czym podstawa wymiaru kapitału początkowego wyniosła 1.563,23 zł. Przyjęto łącznie 22 lat, 3 miesiące i 16 dni tj. 267 miesięcy okresów składkowych oraz 1 rok, 9 miesięcy i 5 dni tj. 21 miesięcy okresów nieskładkowych. Wysokość 24% kwoty bazowej wyniosła 293,01 zł. Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 75,72%. Średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat przyjęto w ilości 209 miesięcy. W związku z powyższym wysokość kapitału początkowego ustalona na dzień 1 stycznia 1999 roku wyniosła 144.908,06 zł.

/decyzja z dnia 28 września 2017 roku k. 46 - 47 plik II akt ZUS/

Także od powyższej decyzji wnioskodawca nie złożył odwołania.

/okoliczność bezsporna/

Wnioskodawca w okresie od dnia 8 stycznia 1975 roku do dnia 31 stycznia 1990 roku pracował w (...) Spółdzielni Pracy w O. w pełnym wymiarze czasu pracy. S. M. zajmował kolejno następujące stanowiska pracy:

- od dnia 8 stycznia w 1975 roku - nastawiacz maszyn,
- od dnia 3 lutego 1977 roku - kierownik oddziału przędzalni,
- od dnia 1 lipca 1987 roku - zastępca kierownik sp- ni ds. technicznych produkcji.

/świadczenie o pracy z dnia 31 stycznia 1990 roku k. 13 -14 plik I akt ZUS/

Zgodnie z zachowanymi angażami wnioskodawca otrzymał wynagrodzenie w następującej wysokości:

- od dnia 1 stycznia 1980 roku - wynagrodzenie miesięczne według 13 kategorii zaszeregowania tj. 4.300 zł + dodatek funkcyjny według 6 kategorii tj. 1.000 zł + premia regulaminowa;
- od dnia 1 września 1980 roku - wynagrodzenie miesięczne według XII kategorii zaszeregowania tj. 4.700 zł + dodatek funkcyjny według VI kategorii tj. 1.000 zł + premia regulaminowa;
- od dnia 1 listopada 1980 roku - wynagrodzenie miesięczne według XIII kategorii zaszeregowania tj. 4.700 zł + dodatek funkcyjny według VI kategorii tj. 1.000 zł + dodatek dla mistrza dyplomowanego - 750 zł;

- od dnia 1 kwietnia 1981 roku - wynagrodzenie miesięczne według XIII kategorii zaszeregowania tj. 4.700 zł + dodatek funkcyjny według VII kategorii tj. 1.200 zł + dodatek dla starszego mistrza - 1.000 zł,

- od dnia 1 czerwca 1981 roku - wynagrodzenie miesięczne według XV kategorii zaszeregowania tj. 5.500 zł + dodatek funkcyjny według VIII kategorii tj. 1.400 zł + premia regulaminowa + 350 zł;

/pismo z dnia 5 stycznia 1980 roku k.15, angaż z dnia 29 czerwca 1981 roku k. 13, angaż z dnia 20 maja 1981 roku k. 13, angaż z listopada 1980 roku k. 14, angaż z dnia 26 września 1980 roku k. 14/

Wnioskodawca miał przyznaną od dnia 1 stycznia 1980 roku premię regulaminową na podstawie obowiązującego w (...) Spółdzielni Pracy w O. Regulaminu Premiowania. Nie została określona ani jej wysokość kwotowa ani procentowa.

/pismo z dnia 5 stycznia 1980 roku k. 15/

Poza kartoteką osobową brak jest dokumentacji płacowej wnioskodawcy za okres od 1980 roku do 1981 roku. Z uwagi na pożar, jaki miał miejsce w dniu 28 marca 2012 roku uległy całkowitemu spaleniu przechowywane w Archiwum (...) S.C. (...) O. ul. (...) dokumenty z (...) Spółdzielni Pracy w O..

/pisma z dnia 9 maja 2018 roku k. 48/

Wnioskodawca nie dysponuje regulaminem premiowania obowiązującym w spornym okresie zatrudnienia.

/zeznania wnioskodawcy protokół z dnia 27 czerwca 2018 roku k. 50v w zw. z wyjaśnieniami e - protokół z dnia 18 kwietnia 2018 roku 00:04:43 - 00:25:39 - płyta CD k. 38/

Ubezpieczony otrzymywał premię regulaminową zgodnie z obowiązującym z zakładzie pracy regulaminem premiowania. Premia była wpłacana generalnie w stałej wysokości chociaż zdarzało się, że mogła być zróżnicowana w zależności od zaangażowania pracownika. Można było nie otrzymać premii, gdy uchybiło się obowiązkom pracowniczym. Dla powoda jako kadry kierowniczej premie ustalał zarząd. Pracownicy, w tym kadra zarządzająca otrzymywała także premie kwartalne, której wysokość była uzależniona od wykonania w danym kwartale odpowiedniej jakości i ilości przędzy.

/zeznania wnioskodawcy protokół z dnia 27 czerwca 2018 roku k. 50v w zw. z wyjaśnieniami e - protokół z dnia 18 kwietnia 2018 roku 00:04:43 - 00:25:39 - płyta CD k. 38, zeznania świadka J. P. e - protokół z dnia 18 kwietnia 2018 roku 00:32:17 - 00:39:47 - płyta CD k. 38, zeznania świadka M. W. e - protokół z dnia 18 kwietnia 2018 roku 00:39:47 - 00:46:40 - płyta CD k. 38/

Decyzją z dnia 18 grudnia 2017 roku (znak: END/1/021174341) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., na podstawie ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (Dz. U Nr 237, poz. 1656 z 2008r.) po rozpatrzeniu wniosku z dnia 30 sierpnia 2017 roku odmówił S. M. prawa do przyznania rekompensaty. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że organ rentowy nie uznał okresów zatrudnienia jako pracy w szczególnych warunkach: od 27 listopada 1995 do

31 grudnia 1998 w PPHU (...), ponieważ praca na stanowisku dyrektora wiąże się nie tylko z nadzorem pracowników, ale również z wykonywaniem czynności organizacyjnych, do których należą czynności kadrowe, inne prace biurowe pomocnicze, nieobjęte stosownym wykazem, wykonywane w innych warunkach niż szkodliwe oraz od 8 stycznia 1975 roku do 31 stycznia 1990 roku w (...) Spółdzielni Pracy z uwagi na fakt, iż nie przedłożył świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawionego przez zakład pracy z podaną nazwą stanowiska oraz powołaniem na odpowiednie rozporządzenie i zarządzenie - własne oświadczenie nie stanowi dowodu w postępowaniu o przyznaniu rekompensaty. Z uwagi na to, że wnioskodawca nie udokumentował 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze w pełnym wymiarze czasu pracy rekompensata nie przysługuje.

/decyzja z dnia 18 grudnia 2017 roku k. 43/

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy w Łodzi dokonał na podstawie powołanych dowodów w postaci dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, w tym w aktach ZUS oraz na podstawie zeznań wnioskodawcy oraz świadków J. P. i M. W., którzy m. in. w latach 1980 - 1981 byli zatrudnieni we (...) Spółdzielni Pracy w O..

Sąd oparł się w szczególności na zachowanych aktach osobowych wnioskodawcy - dokumentacji zatrudnienia we (...) Spółdzielni Pracy w O., z której bezspornie wynika w jakiej wysokości było wypłacane wynagrodzenie zasadnicze oraz dodatek funkcyjny i mistrzowski w spornym okresie od 1 stycznia 1980 roku do 31 grudnia 1981 roku. Nie ma już takiej pewności co do premii regulaminowej. Za nieudowodnioną Sąd uznał wysokość premii, jaką miał otrzymywać wnioskodawca we wskazanym okresie. Zarówno z zeznań wnioskodawcy jak i świadków nie wynika w jakiej konkretnie wysokości S. M. otrzymywał premię regulaminową w spornym okresie, tj. w latach 1980-1981. Świadkowie wskazywali, że faktycznie taka premia regulaminowa była wypłacana, ale nie byli w stanie wskazać w jakiej konkretnie - czy to kwotowej czy procentowej wysokości premia była ustalana. Dodatkowo z zeznań wnioskodawcy wynika, że nie zawsze premia była wypłacana w takiej samej wysokości, ponieważ zdarzały się różnice spowodowane zaangażowaniem i dyspozycyjnością danego pracownika. Ponadto mogło się zdarzyć, że za przewinienia pracownicze pracownik mógł być pozbawiony premii. Zatem przy braku konkretnych danych brak jest podstaw do ustalenia rzeczywistej kwoty otrzymywanej premii regulaminowej. Nie można za miarodajny dowód na wysokość poszczególnych składników wynagrodzenia przyjmować jedynie twierdzeń wnioskodawcy, z których - podobnie jak z zeznań świadków - nie da się ustalić wysokości wskazanego składnika wynagrodzenia w poszczególnym miesiącach spornego okresu zatrudnienia.

Jeszcze raz podkreślić należy, że z zachowanych angaży wynika jedynie, że przyznano wnioskodawcy prawo do premii regulaminowej. Wnioskodawca w toku sądowego postępowania odwoławczego nie przedłożył żadnych dokumentów płacowych ze spornego okresu, ani regulaminu premiowania, które potwierdziłyby sposób naliczania i faktyczną wysokość otrzymywanych przez niego premii. Zatem brak było podstaw do ustalenia kwot faktycznie wypłaconych premii.

Sąd oddalił wniosek wnioskodawcy o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków J. P. i M. W. na okoliczność jego pracy w warunkach szczególnych, gdyż te okoliczności mogłyby mieć istotne znaczenie w postępowaniu toczącym się na skutek odwołania S. M. od decyzji z dnia 18 grudnia 2017 roku w przedmiocie odmowy prawa do rekompensaty na podstawie art.21 ustawy o emeryturach pomostowych, a nie w niniejszym postępowaniu.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

W myśl art.26 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2017 roku, poz.1383 z późn. zm.) emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art.25 (podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art.24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art.173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art.40a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust.1a i 1b oraz art.185) przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust.5 i art.183.

Zgodnie art. 173 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy. Kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art. 174 pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone zgodnie z art. 26 ust. 3 dla osób w wieku 62 lat (art. 173 ust. 2).

Kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12 (art. 174 ust. 1 ww. ustawy). Jak stanowi art. 174 ust. 2 powołanej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6,

2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5,

3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

W myśl ust. 3 ww. przepisu podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się przed dniem przed dniem 1 stycznia 1999 roku. Natomiast ust. 7 art. 174 stanowi, że do obliczenia kapitału początkowego przyjmuje się kwotę bazową wynoszącą 100 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w II kwartale kalendarzowym 1998 roku. Ustęp 8 analizowanego przepisu stanowi zaś, że przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24 % tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku według określonego w ustawie wzoru. Wartość współczynnika, obliczonego na podstawie ust. 8, w zależności od płci, wieku ubezpieczonego oraz stażu ubezpieczeniowego w dniu 31 grudnia 1998 r., przedstawiona jest w tabeli, stanowiącej załącznik do ustawy (ust. 13).

Jeżeli okres wskazany do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego obejmuje rok kalendarzowy, w którym ubezpieczony pozostawał w ubezpieczeniu społecznym na podstawie przepisów prawa polskiego jedynie przez część miesięcy tego roku, do obliczenia stosunku sumy kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w art. 15 ust. 3, w okresie tego roku do przeciętnego wynagrodzenia, przyjmuje się sumę kwot przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego za ten rok kalendarzowy odpowiednią do liczby miesięcy pozostawania w ubezpieczeniu (ust. 3b).

Istota niniejszego postępowania sprowadziła się, zatem do rozstrzygnięcia czy możliwym jest przyjęcie innych wartości wynagrodzenia przy wyliczaniu kapitału początkowego wnioskodawcy. Nie ulegało, bowiem wątpliwości, że wartość kapitału początkowego wnioskodawcy przekłada się bezpośrednio na wysokość należnego mu świadczenia emerytalnego.

Zgodnie z treścią §21 ust.1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. nr 237, poz.1412) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Wskazana regulacja § 21 ust.1 powołanego rozporządzenia stanowiąca odpowiednik obowiązującego do dnia 23 listopada 2011 roku § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia

7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz.U. nr 10, poz.49) wyznacza kierunek postępowania dowodowego, nie oznacza to jednak aby wysokość uzyskiwanego uposażenia nie mogła być wskazana i w inny sposób, tak przy pomocy pisemnych środków dowodowych pochodzących od pracodawcy, czy też nawet dowodów pośrednich, nie wyłączając zeznań świadków - aczkolwiek wskazujących wprost na wysokość wynagrodzenia danego zainteresowanego (tak stanowi m. in. teza wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 roku - II UKN 186/97, OSNAP 1998/11/324, a także wyroki: Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 4 marca 1997 roku - III AUa 105/97, Apel. W-wa 1997/2/7, Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 27 czerwca 1995 roku - III AUr 177/95, OSA 1996/10/32, czy Sądu Apelacyjnego Białymstoku - III AUr 294/93, PS - wkład. 1994/3/6).

Do ustalenia podstawy wymiaru świadczeń emerytalno-rentowych może być uwzględnione tylko wynagrodzenie faktycznie uzyskane przez ubezpieczonego w danym okresie, a nie zaś wynagrodzenie ustalone na podstawie przypuszczeń czy też uśrednień. Jedynie wynagrodzenie ubezpieczonego ustalone w sposób niewątpliwy, wobec

którego nie istnieje wątpliwość, iż zostało ono zawyżone, może być podstawą do ustalenia współczynnika wysokości podstawy wymiaru.

Należy podkreślić, że Sąd nie jest związany ograniczeniami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organami rentowymi, co wynika z treści art. 473 k.p.c. i sprawia, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe.

Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe obejmujące analizę dostępnej dokumentacji związanej ze spornym okresem zatrudnienia wnioskodawcy, co dało podstawę do oceny prawidłowości zaskarżonej decyzji w świetle zarzutów ubezpieczonego. Wysokości wynagrodzenia lub danego składnika wynagrodzenia nie można ustalać w sposób przybliżony, ale pewny, na podstawie konkretnego dokumentu bądź jego kopii, który zachował się w dokumentacji osobowej ubezpieczonego (ostatecznie w oparciu o wiarygodne i precyzyjne zeznania świadków). W takim wypadku uwzględnić można składniki wynagrodzenia, które są pewne, wypłacane były w danym okresie, stałe i w określonej wysokości (por. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 18 stycznia 2012 r., III AUa 1555/11, LEX nr 1113058).

W ocenie Sądu, w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, dokumentacja z okresu zatrudnienia ubezpieczonego w (...) Spółdzielni Pracy w O. w postaci karty wynagrodzeń za lata 1982 – 1989 wskazuje wysokość wynagrodzenia wnioskodawcy w sposób niewątpliwy. Dostępny natomiast materiał dowodowy nie pozwala na ustalenie, jaka była faktyczna wysokość premii regulaminowej wnioskodawcy w spornym okresie zatrudnienia w tym zakładzie, tj. w latach 1980 - 1981. Jak już wcześniej wyjaśnił Sąd, nie zachowała się dokumentacja w tym zakresie, także z zeznań wnioskodawcy i świadków nie wynika jaka była wysokość należnej ubezpieczonemu premii regulaminowej. Wnioskodawca, na którym zgodnie z art. 6 k.c. spoczywał ciężar dowodowy, nie udowodnił swojego roszczenia w tym zakresie.

Stosownie bowiem do art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. W postępowaniu sądowym ubezpieczony może korzystać z wszelkich środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty, w szczególności z dowodów dokumentów oraz z przesłuchania świadków (zob. wyrok SN z 25.07.1997 r., II UKN 186/97, OSNP 11/1998, poz. 342).

Nie jest możliwe obliczanie wysokości emerytury wyłącznie na podstawie twierdzeń wnioskodawcy. Twierdzenia te muszą być udowodnione. Wskazać należy, iż nie jest rzeczą sądu zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też Sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.). Stanowisko takie zawarł Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 grudnia 1996 r. sygn. akt I CKU 45/96 (opubl. OSNC z 1997 r., z.6-7, poz.76). Podobnie, w wyroku z 7 października 1998 r., II UKN 244/98, OSNAPiUS 1999, nr 20, poz. 662, Sąd Najwyższy stwierdził nawet, że od 1 lipca 1996 r. nastąpiło zniesienie zasady odpowiedzialności sądu za wynik postępowania dowodowego, także w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych.

Podobny pogląd zaprezentował Sąd Apelacyjny w Łodzi w uzasadnieniu wyroku z dnia 15 marca 2006 roku, zapadłego w sprawie o sygn. akt III AUa 1096/05, wskazując, iż ujemne konsekwencje związane z trudnościami w dokumentowaniu wysokości wynagrodzeń z lat odległych nie powinny obciążać wyłącznie ubezpieczonych, jednakże nie można również odpowiedzialności za taki stan rzeczy przenosić wyłącznie na Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Ustawowym wymogiem jest bowiem wykazanie przez ubezpieczonego konkretnych kwot otrzymanych przez niego zarobków, jako podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe lub ubezpieczenie społeczne, przy czym nie może istnieć tu żaden stan niepewności co do wysokości.

Jak już podniesiono powyżej wnioskodawca nie przedłożył żadnych miarodajnych dowodów potwierdzających wysokość premii regulaminowej uzyskiwanej w spornym okresie zatrudnienia. Załączona do akt sprawy dokumentacja, głównie w postaci angaży, dowodzi że premia regulaminowa faktycznie ubezpieczonemu przysługiwała, ale jednocześnie nie pozwala ona na ustalenie, w jakiej wysokości. Angaże wskazują na wypłatę premii, lecz bez określenia jej minimalnego wymiaru. Z uwagi na brak dokumentacji świadczącej o wysokości premii nie było możliwe przyjęcie, że wynosiła ona najmniej 40% czy 50% wynagrodzenia zasadniczego, jak chce tego ubezpieczony. W oparciu o materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie ma możliwości ustalenia wysokości kwot wypłaconych tytułem premii, ponieważ brak jest dokumentacji w tym zakresie, brak jest regulaminów premiowania, czy wynagradzania. W przypadku wynagrodzenia zasadniczego lub innych obligatoryjnych składników wynagrodzenia, wynikających z obowiązujących przepisów, można przyjąć najniższe wynagrodzenie obowiązujące w czasie, którego dotyczy żądanie uwzględnienia tego okresu do przeliczenia świadczenia. W sytuacji takiego składnika wynagrodzenia, jakim jest premia, konieczne jest jednak istnienie dowodów potwierdzających bez wątpliwości fakt wypłaty premii oraz jej wysokość (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2007 r., I UK 36/07, LEX nr 390123). Nie można bowiem pominąć, iż wysokość świadczenia emerytalnego pozostaje funkcją uzyskiwanych niegdyś dochodów, a zatem dla jego wyliczenia nieodzownym pozostaje ustalenie rzeczywistych zarobków, jako decydujących o rozmiarze opłacanej składki na ubezpieczenie społeczne. Niedopuszczalne przy tym jest opieranie się jedynie na hipotezach czy założeniach, wynikających z przyjęcia średnich wartości. W szczególności jako podstawy przyjęcia wysokości premii S. M. w spornym okresie nie można przyjąć, że premia była wypłacana bezwarunkowo, w wysokości nie niższej niż 40% czy też 50% wynagrodzenia zasadniczego. Już sam ten wniosek obrazuje, że wnioskodawca nie pamięta w jakiej wysokości była wypłacana premia, skoro nie ma zgodności co do wartości minimalnej. Jest to założenie nie poparte żadnym dowodem. Także zeznający w sprawie świadkowie nie byli w stanie wskazać w jakiej wysokości wnioskodawca otrzymywał premie regulaminową, posiadali wiedzę - co do okoliczności niespornych - że taka premia pracownikowi się należała. Wnioskodawca wskazał, że premia mogła być w różnej wysokości, zaś świadkowie, że za przewinienia pracownicze pracownik mógł być jej pozbawiony. A co za tym idzie nie ma pewności, czy wnioskodawca w spornym okresie nie został przedmiotowej premii pozbawiony.

Nie ma zatem podstaw do określenia, czy i jakie kwoty tytułem premii stanowiły w tym okresie podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne. Tylko niewątpliwe dochody ze stosunku pracy w udowodnionej wysokości, od których odprowadzono składki, mogą być uwzględnione do ustalania wysokości świadczeń emerytalno-rentowych. Z całą mocą podkreślenia wymaga, że przepisy prawa ubezpieczeń społecznych są normami bezwzględnie obowiązującymi i nie zawierają unormowań pozwalających na ustalanie wynagrodzeń w sposób przybliżony lub prawdopodobny. Ustalenie rzeczywistych zarobków jest decydujące o rozmiarze opłacanej składki na ubezpieczenia społeczne. Właściwie tylko dokumentacja własna stanowi w postępowaniu sądowym precyzyjny dowód na wysokość wynagrodzenia świadczeniobiorcy. W orzecznictwie zgodnie przyjmuje się, że co do zasady nie ma możliwości wyliczenia wynagrodzenia, a co za tym idzie wysokości składek na ubezpieczenie społeczne oraz wskaźnika podstawy wymiaru emerytury lub renty, w oparciu o wyliczenia hipotetyczne, uśrednione, czy też wynikające z porównania wynagrodzenia innych pracowników (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2007 r., I UK 36/07, Legalis nr 181419). Sąd Apelacyjny w Łodzi również niejednokrotnie wypowiadał się w tej kwestii stwierdzając, że wysokości wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru świadczeń emerytalno - rentowych nie powinno się udowadniać wyłącznie zeznaniami świadków, jeśli świadkowie nie są w stanie konkretnie i precyzyjnie podać wysokości osiąganego przez wnioskodawcę wynagrodzenia. Wprawdzie w toku postępowania sądowego strona może dowodzić wysokości wynagrodzeń na potrzeby ustalenia wysokości podstawy wymiaru świadczenia wszelkimi środkami dowodowymi, zatem dowodem na tę okoliczność mogą być zarówno dokumenty dotyczące wynagradzania osób zatrudnionych w tym samym okresie, w tym samym zakładzie pracy i przy pracy tego samego rodzaju, co ubezpieczony, jak też zeznania tych osób, nie oznacza to jednak, że wykazanie konkretnych zarobków w celu obliczenia wysokości świadczenia z ubezpieczenia społecznego może być dokonywane w sposób przybliżony, jedynie na zasadzie uprawdopodobnienia (tak Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 16 lipca 2013 r., III AUa 1714/12, Legalis nr 739136, w wyroku z dnia 29 września 2014 r., III AUa 2618/13, Legalis nr 1163500). Z powyższych względów nie jest możliwe ustalenie nowej wysokości świadczenia emerytalnego wnioskodawcy z uwzględnieniem premii regulaminowej w oparciu o

zeznania świadków, gdyż świadkowie nie byli w stanie wskazać w jakiej wysokości wnioskodawca w spornym okresie otrzymywał premie regulaminową.

Reasumując, co do żądania skarżącego o uwzględnienie w wyliczeniu podstawy wymiaru w spornym okresie faktycznych kwot otrzymywanego wynagrodzenia, brak jest podstaw do przyjęcia powyższych elementów tj. premii regulaminowej. Wnioskodawca nie udowodnił bowiem konkretnych kwot otrzymywanej premii.

Mając na uwadze powyższe Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie ubezpieczonego.

z/ odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć wnioskodawcy z pouczeniem o sposobie i terminie wniesienia apelacji

19.07.2018r.

E.W.

.